

NORSK

Uket

Mye å glede seg til

SMÅ-STRIKK

- ✓ LEKRE PLEDD
- ✓ MYKE PUTER

+ SØTT STOLTREKK
DU HEKLER I EN FEI

Saftig og
godt med
KIRSEBÆR

En leser
forteller:
– Jeg ble
fristet av
singellivet

STRAND
+ UTFLUKTER
= PERFEKT
FERIE

Rørende historie

**RUTH ER BÅDE
MAMMA OG BESTEMOR
TIL LEONARD**

Derfor er
BLOMSTER
bra for deg!

+ OPPLEV SIGRID UNDSETS HAGE

KJØKKENHAGE: Sigrid Undset hadde kjøkkenhage med blant annet poteter, grønnsaker og urter. Ramsløk (*Allium ursinum*) har forvillet seg utenfor hagegjerdene, men sannsynligvis hadde Sigrid Undset den i hagen sin, så den er blitt flyttet inn i urtebedet.

I Sigrid Undsets vakre hage

Bjerkebæk på Lillehammer var Nobelprisvinnerens hjem i 30 år. Bli med inn til en herlig hagevandring!

Tekst og foto: Ann-Mari Bugge

EPLETRÆR: Undset var opptatt av å ha spiselige planter i hagen sin. Hun hadde urter, grønnsakshage, bærbusker og frukttrær.

TIPS!

Ble du inspirert av saken? Les *Sigrid Undset – et liv med blomster* (Messel Forlag, 2015).

Sigrid Undset hadde et lidenskapelig forhold til naturen. Som barn plukket hun blåveis sammen med faren sin. Hun og bestevenninnen hadde blomster som hobby. Og yndlingsfaget på skolen var, naturlig nok, naturfag. I ungdomsårene ønsket hun å bli gartner; kanskje en «ordentlig gartner, sånn med sølete hender og fillete klær» som hun uttrykker det i *Våren*.

HAGEENTUSIAST

Uansett hvor hun bodde og reiste i verden – Gotland, Island, London, Paris, Roma, USA – ble hun inspirert av planter. Det sies hun «smuglet» med seg frø, blomsterløker og avleggere i morgenkåpen!

I mai 1919 tok hun toget fra Oslo til Lillehammer, med et barn i hver hånd, og ett i magen. Her skulle hun bli boende

for resten av sitt liv, som alenemor, hageeier og forfatter.

På Bjerkebæk kunne hageentusiasten Undset slå ut i full blomst! Et stort arbeid lå foran henne. Den ni mål store tomten var ulendt og overgrodd.

Før arbeidet kunne ta til, ble 1500 lass stein kjørt bort! Hagen ble anlagt etter datidens hageidealer med grusganger, steintrapper, terrasser, temahage (fjellhage), staudefor og rosebed, rabatter, frukttrær, bærbusker, urtebed, grønnsakshage og potetland. Etter noen år var hagen på sitt aller beste; en frodig, velstelt og rikholdig hage til både glede og nytte.

TYSKERNE KOM

Krigen kom. Undset flyktet til USA og tyskerne inntok Bjerkebæk. Hagen ble aldri den samme igjen, men blomsterinteressen varte livet ut.

I mars 1948 skriver hun til

Pett Siwers Abel: «Har en glede av blomster, så har en da ialdfald alltid litt trøst om verden er aldrig så full av bekymringer. Jeg skjønner ikke hvordan folk klarer seg som ikke bryr seg om

å stelle enten i haven eller med potteplanter».

Å vandre i Sigrid Undsets hage er som å ta nobelprisvinneren i hånden. En hånd med blekk og jord. •

SIGRID UNDSETS LIV

- Norsk forfatter, f. 1882 d. 1949.
- Bodde på Bjerkebæk på Lillehammer i 30 år.
- Ble tildelt Nobelprisen i litteratur i 1928.
- Konverterte til katolisismen i 1924.
- Norsk patriot, som måtte flykte til USA under krigen.

MER OM HAGEN

- Hus og hage er gjenskapt til 1930-tallet.
- Dikterhjemmet har om lag 6000 besøkende i året.
- Åpent fra mai til august, alle dager kl. 10–17. I september kun lø. og sø. kl. 10–17.
- Kafeen har glassvinduer ut mot hagen, perfekt for regnværsdager!
- Omvisninger (hver dag) og poetisk hagevandring (kun søndager).

HAGE & PLANTER

BLA OM!
Derfor er hage
bra for deg.

TIPS!

Sjekk staudens «herdighetstall» (H1–H8 + fjellsonen), så er du sikker på at du får rett plante på rett plass.

AUTENTISK: Hvite forglemmegei (*Myosotis palustris Alba*) er mer sjelden enn de blå. I bakgrunnen skimtes den vanlige, med blå farge. Sigrid Undset fikk denne hvite rabattplanten i gave fra Nini Roll Anker i 1928. Slik vet vi at akkurat denne er en av de eldste autentiske staudene på Bjerkebæk.

KLASSIKER: Løytannshjerter (*Lamprocapnos spectabilis*) har skiftet navn, de fleste kjenner den som *Dicentra spectabilis*. En klassiker i staudefor, og en humlevennlig plante! Trolig kom den til Norge fra Øst-Asia i 1870-årene, men det er uvisst når den ble plantet på Bjerkebæk. Herdighetssone H7–H8.

PRYDBUSK: Syrin (*Syringa vulgaris*) er en av våre eldste prydbusker. I bakgrunnen ser vi et av husene på eiendommen. Her skrev Undset sine middelalderromaner.

MARTAGONLILJE: Planten er også kjent som krøll-lilje, turbanlilje og kranslilje. Den hardføre planten har spredd seg omkring i terrenget utenfor gjerdene til Undsets hjem. Liljen er nydelig når den blomstrer, men også frøstanden er særegen. Martagonliljen (*Lilium martagon*) er en «klosterplante». Sigrid Undset var selv var katolikk, og valgte nok bevisst å plante akkurat denne liljen. Herdighetssone H7.